

Generisane količine otpada iz industrije 2016. godina

Saopštenje sadrži izabrane statističke podatke o generisanim i tretiranim količinama otpada iz industrije u 2016. godini. Otpad iz industrije obuhvata sektore: B (Rudarstvo); C (Prerađivačka industrija); D (Snabdijevanje el.energijom, gasom, parom i klimatizacija) i E (Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti).

U 2016. godini sektori industrije u Crnoj Gori generisali su 686 522 tone otpada.

Od ukupno 686 522 tone generisanog otpada u industriji, sektor Rudarstvo generisao je 337 620 tona tj. 49,2%; sektor Prerađivačka industrija 37 957 tona tj. 5,5%; sektor Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija 305 681 tona tj. 44,5% i sektor Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti 5 264 tona tj. 0,8%.

Po sektorima odnos neopasnog i opasnog otpada kretao se: sektor Rudarstvo (opasni otpad 95,3%, neopasni otpad 4,7%); sektor Prerađivačka industrija (neopasni otpad 97,5%, opasni otpad 2,5%); sektor Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom (neopasni otpad skoro 100%) i sektor Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti (neopasni otpad 98,8%, opasni otpad 1,2%).

Od ukupno generisanog i skladistenog otpada u iznosu od 834 303 tone u 2016. godini, preduzeća u oblasti industrije sopstveno su obradila 813 409 tona otpada, od toga sopstveno su preradili 2,9% otpada, zbrinuli 83,9% i privremeno skladištili 13,2% otpada. Izvezli su 4 513 tona otpada a ostale količine (16 381 tona) predali su drugim preduzećima u Crnoj Gori.

Kod sopstvene prerade najzastupljenija operacija je zatrpavanje sa 82,3%, spaljivanje sa 8,3%, zatim reciklaža sa 7,4%, dok ostali postupci čine 2%. Postupcima zbrinjavanja preduzeća iz oblasti industrije u 2016. godini zbrinula su 682 694 tone otpada, pri čemu je najzastupljenija operacija D1 – odstranjivanje na zemljištu ili u zemljištu sa 47,4%.

Industrijska preduzeća u Crnoj Gori u 2016. godini direktno su izvezla 4 513 tona otpada, od čega 48,5% čini otpad iz prerade drveta, 24,6% uglavnom metalni otpad, 20,3% papirna i kartonska ambalaža i 6,6% anode.

Tabela 1. Generisani industrijski otpad prema sektorima (u tonama), 2016. godina

CRNA GORA	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Snabdijevanje el.energijom, gasom i parom	Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	Ukupno
Neopasni otpad	15 754	37 007	305 319	5 199	363 279
Opasni otpad	321 866	950	362	64	323 243
UKUPNO	337 620	37 957	305 681	5 264	686 522

**Tabela 2. Generisani industrijski otpad prema grupama Kataloga otpada (u tonama)
2016. godina**

Stvorena količina otpada		Neopasni	Opasni	Ukupno
01	Otpadi koji potiču od istraživanja, iskopavanja iz rudnika ili kamenoloma, i fizičkog i hemijskog tretmana minerala	5 488	321 765	327 253
02	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova, pripreme i prerade hrane	1 806	0	1 806
03	Otpadi od prerade drveta i proizvodnje papira, kartona, pulpe, panela i namještaja	6 704	0	6 704
04	Otpadi iz kožne, krznarske i tekstilne industrije	4	0	4
06	Otpadi od neorganske hemijske prerade	0	50	50
07	Otpadi od organske hemijske prerade	34	0	34
08	Otpadi od izrade, formulacije, pribavljanja i upotrebe premaza (boje, lakovi i staklene glazure), ljepkovi, zaptivači i štamparska mastila	0	1	1
10	Otpadi iz termičkih procesa	319 856	770	320 626
12	Otpadi od oblikovanja i fizičke i mehaničke površinske obrade metala i plastike	750	0	750
13	Otpadi od ulja i ostataka tečnih goriva (osim jestivih ulja i onih u grupama 05, 12 i 19)	0	288	288
14	Otpadi od organskih supstanci koje se koriste kao rastvarači, sredstva za hlađenje i kao pogon za letilice (osim u grupama 07 i 08)	0	1	1
15	Otpadi od ambalaže; apsorbenti, krpe za brisanje, materijali za filtriranje i zaštitne tkanine, ako nije drugačije specificirano	1 555	6	1 561
16	Otpadi koji nijesu drugačije specificirani u katalogu	5 470	319	5 789
17	Građevinski otpad i otpad od rušenja (uključujući i iskopanu zemlju sa kontaminiranih lokacija)	14 505	0	14 505
18	Otpadi od zdravstvene zaštite ljudi i životinja i/ili s tim povezanog istraživanja (isključujući otpad iz kuhinja i restorana koji ne dolazi od neposredne zdravstvene zaštite)	7	0	7
19	Otpadi iz objekata za obradu otpada, pogona za tretman otpadnih voda dalje od lokacije proizvodnje i pripremu vode namijenjene ljudskoj upotrebi i vode za industrijsku upotrebu	2 999	41	3 040
20	Opštinski otpadi (kućni otpad i slični komercijalni i industrijski otpadi), uključujući odvojeno sakupljene frakcije	4 101	2	4 103
CRNA GORA		363 279	323 243	686 522

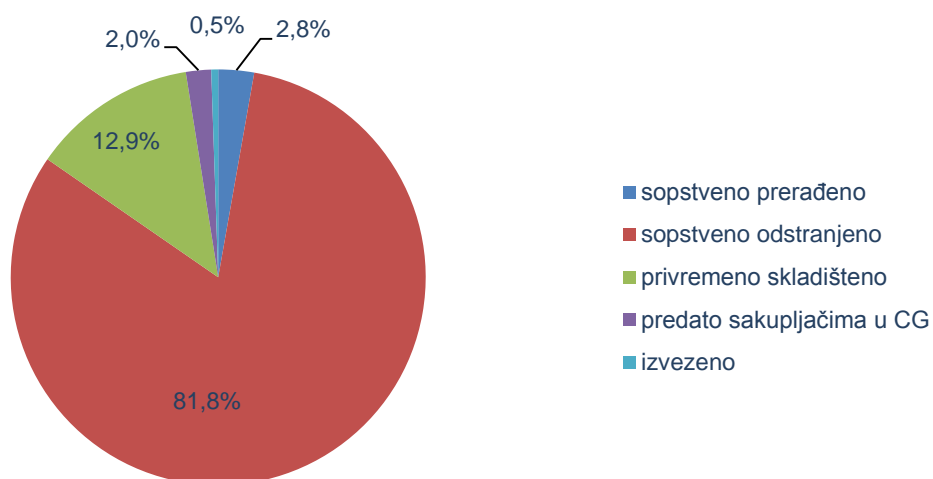
**Tabela 3. Generisani industrijski otpad prema Statističkoj klasifikaciji otpada (u tonama)
2016. godina**

Opis - Vrste otpada EWC/Stat Version 4		Karakter otpada ¹	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Snab. el.ener., gasom i parom	Snab.vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i sl. aktivnosti
01.1	Upotrijebljeni rastvarači	1	-	1	-	-
01.2	Kisjeli, bazni ili zaslanjeni otpad	1	-	358	-	0
01.3	Korišćena ulja	1	38	119	30	19
01.4, 02, 03.1	Hemijski otpadi	1	53	10	80	1
01.4, 02, 03.1	Hemijski otpadi	0	-	3 353	-	1
03.2	Muljevi iz industrijskih otpadnih voda	1	-	1	-	34
03.2	Muljevi iz industrijskih otpadnih voda	0	-	2 606	-	-
06.1	Otpad od obojenih metala i otpaci	0	510	74	47	-
06.2	Otpad od ne-obojenih metala i otpaci	0	0	557	19	-
06.3	Metalni otpadi, miješani obojeni i neobojeni otpad	0	-	2 621	4	30
07.1	Stakleni otpad	0	-	236	-	0
07.2	Papirni i kartonski otpad	0	-	1 437	-	7
07.3	Otpad od gume	0	19	39	-	37
07.4	Plastični otpad	0	-	73	-	4
07.5	Drveni otpad	0	-	6 672	-	1
07.6	Tekstilni otpad	0	-	9	-	0
07.7	Otpad koji sadrži PCB	1	-	1	-	1
08 (EXCL.08.1, 08.41)	Odbačena oprema (isključujući odbačena vozila, baterije i otpadni akumulatori)	0	0	76	79	0
08 (EXCL. 08.1, 08.41)	Odbačena oprema (isključujući odbačena vozila, baterije i otpadni akumulatori)	1	1	2	136	2
08.1	Odbačena vozila	0	-	-	-	4
08.1	Odbačena vozila	1	-	-	106	-
08.41	Odbačene baterije i akumulatori	0	1	5	-	0
08.41	Odbačene baterije i akumulatori	1	8	2	2	8
09.1	Otpad životinjskog porijekla i miješani otpad iz pripreme hrane	0	-	297	-	1
09.2	Otpad biljnog porijekla	0	-	777	-	-
09.3	Životinjski izmet, urin i đubre	0	-	466	-	-
10.1	Otpad iz domaćinstava i slični otpad	0	-	-	-	0
10.2	Miješani i nerazvrstani materijali	0	2	3 383	50	293
10.3	Sortirani ostaci	0	-	1	-	-
10.3	Sortirani ostaci	1	-	-	7	1
11	Zajednički muljevi	0	-	20	-	3 668
12.1	Mineralni otpad iz građevinarstva i rušenja	0	2	33	-	305
12.2, 12.3, 12.5	Ostali mineralni otpadi	0	2 471	6 051	-	37
12.2, 12.3, 12.5	Ostali mineralni otpad	1	321 765	45	-	0
12.4	Otpad od sagorijevanja	0	-	8 119	305 121	-
12.4	Otpad od sagorijevanja	1	-	412	-	-
12.6	Otpad od zemljišta	0	-	101	-	306
12.7	Bagerovanje zemljišta	0	12 750	-	-	504
CRNA GORA			337 620	37 957	305 681	5 264

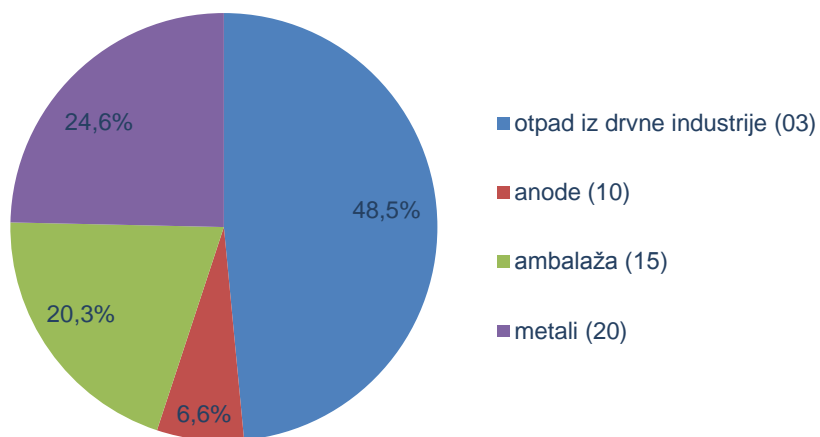
Tabela 4. Tretman otpada u industrijskim preduzećima (u tonama), 2016. godina

CRNA GORA	Sopstvena prerada i odstranjivanje	Sopstveno privremeno skladištenje	Predato drugome u Crnoj Gori	Izvezeno iz Crne gore	Ukupno
Neopasni otpad	376 882	107 360	15 263	4 513	504 018
Opasni otpad	329 035	132	1 118	-	330 285
UKUPNO	705 917	107 492	16 381	4 513	834 303

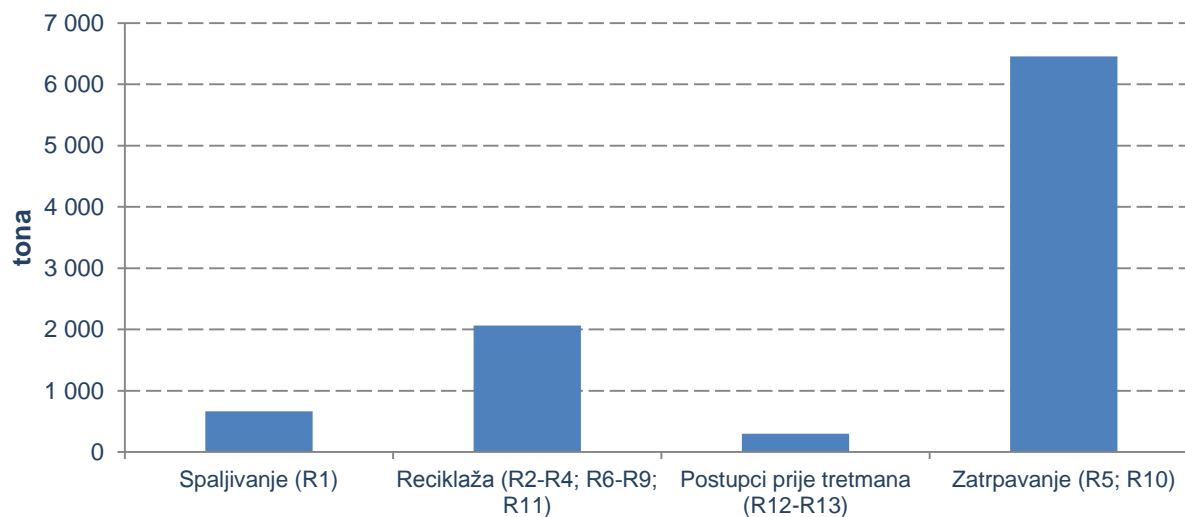
Grafik 1. Postupanje sa industrijskim otpadom, 2016. godina

Grafik 2. Izvoz industrijskog otpada, 2016. godina

Grafik 3. Postupci obrade industrijskog otpada, 2016. godina

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o industrijskom otpadu za 2016. godinu prikupljeni su "Statističkim istraživanjem o stvorenom otpadu u industriji". U sprovođenju istraživanja primjenjen je anketni metod prikupljanja podataka, a sa geografskog aspekta obuhvaćeni su poslovni subjekti koji svoju proizvodnu djelatnost obavljaju na cjelokupnoj teritoriji Crne Gore. Istraživanjem su obuhvaćeni svi poslovni subjekti sa 10 i više zaposlenih, čija je osnovna djelatnost definisana u sektorima B-Rudarstvo; C-Prerađivačka industrija, D-Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom i E-Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti tj. oblasti 05-39 Klasifikacije djelatnosti 2010.

Podaci o industrijskom otpadu za 2016. godinu obrađeni su uz primjenu statističkih metoda imputacije i ponderacije, u cilju dobijanja veće pokrivenosti i međunarodne uporedivosti podataka.

Za prikupljanje podataka korišćen je Pravilnik o katalogu otpada i klasifikaciji otpada („Sl. list Crne Gore“, br. 59/13 od 26.12.2013.) koji je uskađen sa evropskom listom otpada (LoW) i sadrži više od 800 vrsta otpada sistematizovanog prema svojstvima i mjestu nastanka u 20 grupa.

Od tih 20 grupa veći dio se zasniva na djelatnostima u kojima otpad nastaje, dok se neke grupe zasnivaju na materijalima ili procesima.

Otpad je definisan šifrom od 6 brojeva, gdje prve dvije šifre čine grupu a d ruge dvije pod-grupe otpada. Opasni otpadi u Katalogu otpada označeni su sa *.

Katalog otpada, (LoW) je popis otpada prema svojstvima i mjestu nastanka, razvrstan na grupe, podgrupe i vrste otpada sa djelatnostima čijim obavljanjem se proizvodi otpad.

Statistički katalog otpada (EWC-Stat) je popis otpada prema materijalu. Razvrstan je na 51 vrstu otpada i podijeljen na opasni i neopasni. Međunarodno izvještavanje o otpadu se vrši prema EWC-Stat.

Otpad je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa zakonom.

Izvorni proizvođač otpada je svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad.

Imalac otpada je proizvođač otpada ili pravno ili fizičko lice čijom aktivnošću nastaje otpad.

Industrijski otpad je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji i zanatstvu, a razlikuje se od komunalnog otpada po svom sastavu i karakteristikama.

Opasni otpad je otpad koji sadrži elemente ili jedinjenja koja imaju jedno ili više od sljedećih opasnih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo nagrizanja i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom ili biološkom reakcijom i osjetljivost/razdražljivost, kao i otpad iz kojeg, nakon odlaganja, može nastati druga materija koja ima neko od opasnih svojstava.

Neopasni otpad je otpad koji po sastavu i svojstvima nema neku od karakteristika opasnog otpada.

Obrada otpada je postupak prerade i/ili zbrinjavanja otpada, uključujući pripremu prije prerade i/ili zbrinjavanja.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

mr Nataša VUČKOVIĆ

Tel. +382-20-230 937
e-mail: contact@monstat.org